

Pacientu asins paraugu izmeklēšana un konsultācijas imūnhematoloģijas jomā

Publicēts: 21.01.2021.

Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa

Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa (turpmāk - ID) ir specializēta Valsts asins donoru centra (turpmāk – VADC) laboratorija, kura veic imūnhematoloģisko izmeklēšanu sensibilizētiem pacientiem.

ID ir akreditēta un kompetenta veikt izmeklēšanu atbilstoši LVS EN ISO 15189:2013 standarta prasībām elastīgā akreditācijas sfērā.

 [m-450_akreditācijas_aplieciba_1.pdf](#)

 [m-450_akreditācijas_sfera.pdf](#)

Adrese: Sēlpils iela 9, Rīga, LV-1007

Tālr. [67408873](tel:67408873); Mob. tālr. [26599843](tel:26599843);

Epasti: jelena.savrina@vadc.gov.lv; pasts@vadc.gov.lv

Laboratorijas darba laiks:

No pirmdienas līdz piektdienai: no 8:00 līdz 17:00; Sestdien, Svētdien: slēgts

Pirmdienās, otrdienās, trešdienās: no 8:00 līdz 12:00 - Privātpersonu apkalpošana ID;

Akūtos gadījumos ārstniecības iestādēm konsultatīvus pakalpojumus sniedz ārpus laboratorijas darba laika, brīvdienās un svētku dienās.

ID pakalpojumus sniedz:

1. Ārstniecības iestādēm;
2. Privātpersonām.

ID pakalpojumi:

1. Asins paraugu imūnhematoloģiskā izmeklēšana (*asins grupas un Rh(D) piederības noteikšana, Rh fenotipa noteikšana, antieritrocitāro antivielu noteikšana un identifikācija, eritrocītu masas piemeklēšana sensibilizētiem pacientiem*);

Imūnhematoloģiskos izmeklējumus ārstniecības iestādēm un privātpersonām veic saskaņā ar 2017. gada 20. jūnija MK noteikumiem Nr. 345 "Valsts asinsdonoru centra maksas pakalpojumu cenrādis"

Grūtniecēm ar ārstniecības personas nosūtījumu imūnhematoloģiskos izmeklējumus veic kā valsts apmaksātos pakalpojumus.

Ārstniecības iestādēm imūnhematoloģiskā izmeklēšana un eritrocītu masas piemeklēšana sensibilizētiem pacientiem akūtos gadījumos tiek nodrošināta arī ārpus darba laika, zvanot Asins pagatavojumu krājumu nodaļai pa tālruni [67471473](tel:67471473); [26158678](tel:26158678).

2. Konsultācijas imūnhematoloģiskās izmeklēšanas un transfuzioloģijas jautājumos.

Asins paraugu imūnhematoloģiskā izmeklēšana

---

1. Pacientu sagatavošana

Īpaša pacienta sagatavošana nav nepieciešama.

2. Asins paraugu sagatavošana un marķēšana

2.1. Jānoņem 1-2 venozo asiņu paraugi, atkarībā no izmeklējumu apjoma (*precizēt laboratorijā*).

2.2. Izmeklējamais asins paraugs bez hemolīzes pazīmēm (*izņemot gadījumus, ja tā saistīta ar pacienta klinisko stāvokli*).

2.3. Iepriekš piegādātu asins paraugu var izmantot papildu izmeklējumiem ne ilgāk kā 24 h, pēc pēdējās transfūzijas. Citos gadījumos jāpiegādā jauns venozo asiņu paraugs.

Izmeklēšanas veids	P a r a u g a v e i d s u n k o n t e i n e r i s	T i p u m s	M a r ķ ē j u m s
--------------------	---	----------------------------	---

Izmeklēšanas veids	P a r a u g a v e i d s u n k o n t e i n e r i s	T i l p u m s	M a r ķ ē j u m s
Pieaugušo konsultatīva imūnhematoloģiskā izmeklēšana			
Venzās asinis bez antikoagulanta vai ar koagulācijas aktivatoru			
ne mazāk kā 5 ml			
<p>Izmeklējamās personas vārds, uzvārds;</p> <p>Personas kods;</p> <p>Primāri noteiktā asins grupa;</p> <p>Asins noņemšanas datums;</p> <p>Laiks;</p> <p>Ārvalstu pilsoņiem, norāda datus no personas identifikācijas dokumenta;</p> <p>HIV slimniekiem norāda nosūtītāja piešķirto identifikācijas numuru</p>			
Venzās asinis ar EDTA			

Izmeklēšanas veids	P a r a u g a v e i d s u n k o n t e i n e r i s	T i l p u m s	M a r ķ ē j u m s
Jaundzimušā konsultatīva imūnhematoloģiskā izmeklēšana			
Jaundzimušā asins paraugs			
Venozās asinis bez antikoagulanta/ ar koagulācijas aktivatoru vai EDTA <i>(ja nepieciešama antivielu identifikācija, nepieciešams mātes asins paraugs)</i>			
ne mazāk 1,2 ml			
Dzimšanas datumu; Mātes uzvārdu; „bērns“/ „jaundzimušais“ Primāri noteiktā asins grupa; Asins noņemšanas datums; Laiks			

Izmeklēšanas veids	P a r a u g a v e i d s u n k o n t e i n e r i s	T i l p u m s	M a r ķ ē j u m s
Jaundzimušā mātes asins paraugs (ja iespējams)			
Venozās asinis bez antikoagulanta/ ar koagulācijas aktivatoru vai EDTA			
ne mazāk kā 5 ml			
<p>Izmeklējamās personas vārds, uzvārds;</p> <p>Personas kods;</p> <p>Primāri noteiktā asins grupa</p> <p>Asins noņemšanas datums;</p> <p>Laiks;</p> <p>Ārvalstu pilsoņiem, norāda datus no personas identifikācijas dokumenta;</p> <p>HIV slimniekiem norāda nosūtītāja piešķirto identifikācijas numuru</p>			

3. Izmeklējumu pieprasījums

3.1. Nosūtot asins paraugus no ārstniecības iestādes, asins paraugam jāpievieno aizpildīta V-138 "Pieprasījums pacientu asins paraugu imūnhematoloģiskai izmeklēšanai" vai ārstniecības iestādes izstrādāta pieprasījuma forma, kura satur nepieciešamo informāciju izmeklējumu veikšanai. Pieprasījumos atzīmē nepieciešamo informāciju un izmeklējumus.

3.2. Privātpersonām, kuriem pakalpojumu sniedz ID, izmanto V-118 "Nosūtījums pacientu asins paraugu imunhematoloģiskai izmeklēšanai".

3.3. ID pieņem papildus izmeklējumu pieprasījumus telefoniski.

4. Pacientu asins paraugu uzglabāšanas nosacījumi līdz nogādāšanai laboratorijā

Paraugus līdz nosūtīšanai uz laboratoriju, jāuzglabā +2°C - +8°C temperatūrā.

5. Asins paraugu transportēšana

5.1. Asins paraugu uz ID nogādā ārstniecības iestādes pilnvarota persona.

5.2. Asins paraugu nogādā ID pēc iespējas ātrāk, lai nodrošinātu paraugu izmeklēšanu 48 h laikā no paraugu noņemšanas brīža.

5.3. Asins paraugiem jābūt aizkorķētiem.

5.4. Asins paraugu izvietojums – vertikāli.

5.5. Lai nodrošinātu asins paraugu atbilstību izmeklēšanai, jānodrošina transportēšanas temperatūra no +2°C līdz +25°C.

6. Asins paraugu pieņemšana

6.1. Asins paraugus kopā ar pieprasījumu V-138 no ārstniecības iestādēm pieņem: 218. kabinetā no plkst. 8:00 līdz 17:00

6.2. Ārpus laboratorijas darba laika akūtos gadījumos sensibilizēto pacientu asins paraugus kopā ar pieprasījumu nogādā Asins pagatavošanas krājumu nodaļai.

6.3. Privātpersonām pakalpojumi ID tiek veikti pirmdienās, otrdienās un trešdienās, no 8:00 līdz 12:00, 218. kabinetā.

7. Asins paraugu atraidīšana

7.1. ID ir tiesības nepieņemt izmeklēšanai asins paraugu šādos gadījumos:

uz asins parauga nav marķējuma uzlīmes vai arī identifikācija ir neskaidra vai nepilnīga;

marķējumā nav norādīta parauga asins grupa ABO sistēmā, kas noteikta personas klātbūtnē;

nav nosūtījuma;

nesakrīt informācija uz asins parauga marķējuma un nosūtījumā, vai trūkst būtiskas informācijas;

asins paraugs hemolizēts (*izņemot gadījumus, ja tā saistīta ar pacienta klīnisko stāvokli*);

paraugs nav iesniegts noņemšanas stobriņā (parauga frakcijas ir piegādātas atsevišķos stobriņos vai atsūtīta 1 parauga daļa – serums vai eritrocīti);

asinis paraugs piegādāts uz ID laboratoriju vēlāk kā 48 h no noņemšanas brīža;

nepietiekams asins daudzums;

7.2. Gadījumos, ja konstatēts kāds no minētajiem atraidīšanas iemesliem, paraugs netiek izmeklēts, bet noformē atteikuma veidlapu V-117 "ATTEIKUMS neatbilstoša parauga pieņemšanai", V-117 izsniedz pilnvarotai personai, kura paraugu atvedusi. Asins paraugu utilizē VADC noteiktajā kārtībā.

7.3. Izņēmuma gadījumos (*CITO, steidzami nepieciešama asins saderināšana*), ja konstatēta asins parauga neatbilstība, ID ārsts var

pieņemt lēmumu veikt asins parauga izmeklēšanu, bet pirms izmeklēšanas uzsākšanas, telefoniski sazinās ar Pasūtītāju un saskaņo rīcības ar piegādāto paraugu. Saskaņoto informāciju dokumentē, norādot pasūtītāja pārstāvja vārdu, uzvārdu, amatu, ar ko saskaņota neatbilstoša parauga izmeklēšana.

8. Asins paraugu izmeklēšana

8.1. Imūnhematoloģiskai izmeklēšanai izmanto valstī apstiprinātas laboratoriskās izmeklēšanas tehnoloģijas

8.2. Izmeklēšanas metodes.

 [kls-007-02_elastigas_sfera_metozu_saraksts.pdf](#)

8.3. Gadījumos, ja pieprasījumā nav atzīmēti nepieciešamie izmeklējumi, ID ārsts telefoniski sazinās ar Pasūtītāju un precizē izmeklējumus.

8.4. Neatkarīgi no pieprasījuma, laboratorija obligāti katram piegādātam asins paraugam pārbauda asins grupu ABO un Rh(D)-piederību, kā arī antivielu identifikācijas gadījumā – fenotipu attiecīgā antigēnu sistēmā.

8.5. Ja nepieciešama papildus izmeklēšanas un papildus izmeklējamais materiāls, ID ārsts telefoniski informē Pasūtītāju.

8.6. Izmeklētos asins paraugus ID uzglabā 5 diennaktis, pēc tam utilizē VADC noteiktā kārtībā.

9. Rezultātu paziņošana

9.1. Izmeklēšanas rezultātu pārskatus izsniedz 218.kabinetā.

9.2. Asins saderības testu rezultātu pārskatus un piemeklēto eritrocītu masu izsniedz Asins pagatavojumu krājumu nodaļa (*ieeja no VADC pagalma*).

9.3. Ja asins paraugs laboratorijā nogādāts līdz plkst. 12.00, izmeklēšanas rezultāti tiek paziņoti līdz tās pašas dienas plkst. 17.00.

9.4. Ja asins paraugs laboratorijā nogādāts pēc plkst. 12.00, izmeklēšanas rezultāti tiek paziņoti līdz nākamās dienas plkst. 15.00.

9.5. Steidzamos gadījumos, kad nosūtījumā ir norāde "CITO" vai pēc pasūtītāja telefoniskas pieprasīšanas, ABO asins grupu, Rh(D) piederības noteikšanu, antivielu skrīningu, asins saderības testus nesensibilizētiem pacientiem veic 2 stundu laikā pēc parauga saņemšanas laboratorijā, sensibilizēto pacientu asins paraugu izmeklēšanas tiek veikta pēc iespējas īsākā laikā, bet galarezultāta izsniegšana ir atkarīga no atklāto antivielu specifitātes.

9.6. Izņēmumu gadījumos, ja VADC krājumā nav atbilstoša asins komponenta saderības testam, tad pasūtītāju telefoniski informē, ka nepieciešama speciāla donoru izsaukšana saderīgas eritrocītu masas sagatavošanai, saderības testa veikšanai un rezultātu izsniegšanai.

Konsultācijas imūnhematoloģiskās izmeklēšanas un praktiskās transfuzioloģijas jautājumos

Laboratorijas ārsti pēc klienta pieprasījuma sniedz konsultācijas imūnhematoloģiskās izmeklēšanas un aloimunizācijas jautājumos. Zvanīt darba laikā pa tālr. [67408873](tel:67408873) vai mob.tālr. [26599843](tel:26599843).

Ja nepieciešama konsultācija ārpus laboratorijas darba laika, lūdzam zvanīt uz Asins pagatavojumu krājumu nodaļu pa tālr. [67471473](tel:67471473).

<https://www.vadc.gov.lv/lv/pacientu-asins-paraugu-izmeklesana-un-konsultacijas-imunhematologijas-joma>